

Vatikanet og dødehavsrullerne

Af Carsten Vang, Menighedsfakultetet

En ny bog om dødehavsrullerne blev slået stort op i pressen, da den i september måned udkom på dansk. I bogen »Bedrageriet med Dødehavsrullerne« (af Michael Baigent og Richard Leigh) hævdes det nemlig, at den virkelige sandhed om dødehavsrullerne og deres betydning med forsæt er blevet undertrykt af de katolske forskere, som fik til opgave at udgive hovedparten af teksterne. Af frygt for at det fulde kendskab til Qumranteksternes indhold ville få den kristne kirkes tro til at vakle, skulle Vatikanet gennem disse forskere have søgt at hindre udgivelsen af de mest kompromitterende tekster for kirken. Angiveligt skulle det fremgå af de endnu ikke offentliggjorte ruller, at den kristne menighed havde sine rødder i samfundet ved Dødehavet, og at de centrale kristne grunddogmer i virkeligheden stammede fra Qumran.

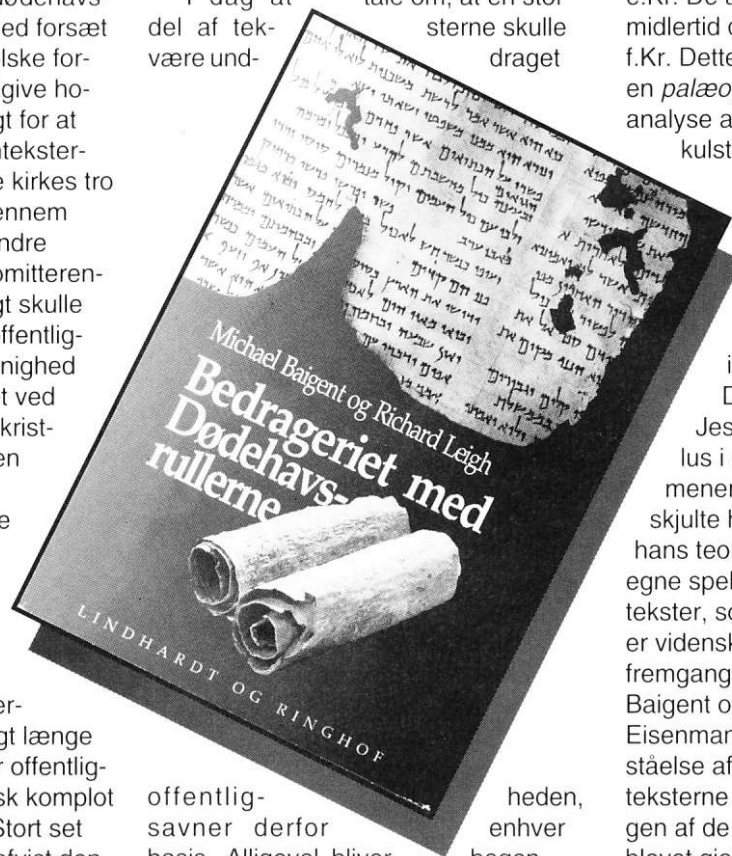
Mange dagbladsanmeldere af bogen har taget denne »komplotteori« for gode varer. Og man kommer ikke uden om, at bogen journalistisk set er velskrevet.

Nok er det rigtigt, at udgivergruppen har været ualmindelig længe om at få de resterende tekster offentliggjort. Men teorien om et katolsk komplot er uden hold i virkeligheden. Stort set alle kompetente forskere har afvist den som komplet nonsens. Dette fremgår f.eks. af, at nogle af de heftigste kritikere af udgivergruppens langsomhed har været - netop katolske Qumranforskere med stærke bånd til Vatikanet. Jeg tænker på folk som Robert North og Joseph Fitzmeyer.

Dertil kommer, at bogen allerede nu er forældet. Da den udkom i England i 1991, var en lang række dødehavstekster endnu ikke tilgængelige for offentligheden. Dette blev imidlertid ændret allerede få måneder senere som følge af forskeres vedholdende kritik af udgivergruppens langsomhed. I

dag er alle kendte tekster gjort tilgængelige for alle forskere, enten i trykte tekstudgaver eller som fotografier af teksterne. Desuden foreligger en indholdsfortegnelse over de tekster, hovedsagelig fragmenter, som endnu mangler at blive udgivet. Disse planlægges udgivet senest i 1997.

I dag at tale om, at en stor del af teksterne skulle være unddraget

offentlig-savner derfor heden, enhver basis. Alligevel bliver bogen udgivet på dansk uden den fjerneste notits om, at forholdene har ændret sig radikalt siden sommeren 1991.

Bogen er ofte decideret vildledende. Den skaber f.eks. det indtryk, at de ikke-offentliggjorte tekster er mere eller mindre hele skrifteruller. På ingen måde! De henved 500 tekster fra hule 4, som den katolsk dominerede gruppe fik ansvaret for at udgive, består for en stor del af bitte små fragmenter, som er særdeles vanskelige at sætte rigtigt sammen og tyde.

Hvad så med forfatterens tese om, at den første kristne menighed i virke-

ligheden opstod i Qumran? Her bygger de på den omstridte jødiske forsker Robert Eisenmans teorier. Eisenman mener, at en del af dødehavsteksterne er blevet dateret alt for tidligt, og at de snarere blev nedskrevet efter vor tidsregnings begyndelse og helt frem til under jødernes oprør mod romerne 66-70 e.Kr. De allerfleste forskere daterer imidlertid de vigtigste tekster til år 200-0 f.Kr. Dette gør man ud fra blandt andet en palæografisk analyse, det vil sige en analyse af skrivemåden. En uafhængig kulstof-14 undersøgelse i 1991 af

visse teksters alder har bekræftet den palæografiske datering. Det betyder, at de centrale skrifteruller omtaler forhold i jødefolket i det 2.-1. århundrede f. Kr. og ikke efter Jesu tid.

Desuden optræder hverken Jesus, hans bror Jakob eller Paulus i dødehavsteksterne. Eisenman mener ganske vist at kunne finde skjulte hentydninger til dem. Men hans teori bygger for en del på hans egne spekulative rekonstruktioner af tekster, som er meget i stykker. Og det er videnskabeligt ikke en særlig sund fremgangsmåde. I modsætning til, hvad Baigent og Leigh giver indtryk af, står Eisenman da også alene med sin forståelse af forholdet mellem Qumranteksterne og den første kristne kirke. Ingen af de tekster, som siden 1991 er blevet gjort tilgængelige gennem fotografier, støtter Eisenmans tolkninger.

Bogen giver på mange måder et aldeles vildledende billede af de vigtige tekster, som blev fundet ved Dødehavet. Hvorfor forlaget Lindhardt og Ringhof har villet lægge navn til et sådant makværk, er en gåde.

**Michael Baigent og Richard Leigh:
BEDRAGERIET MED DØDEHAVSRULLERNE
Lindhardt og Ringhof 1993**